

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 2008/95
Karar Sayısı : 2010/18
Karar Günü : 28.1.2010
R.G Tarih-Sayı : 28.04.2010-27565

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN:Ankara 2. İdare Mahkemesi

İTİRAZIN KONUSU:21.9.2006 günlü, 5544 sayılı Meslekî Yeterlilik Kurumu Kanunu'nun 26. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendinde yer alan " eşit olarak belirlenen aidatlar " ibaresinin, Anayasa'nın 2. ve 10. maddelerine aykırılığı savıyla iptali istemidir.

I- OLAY

Meslekî Yeterlilik Kurumu Genel Kurulu'nun Kurum bütçesinin onaylanmasına ilişkin kararı ile Kurum'un aidat istenilmesine ilişkin işlemine karşı, Genel Kurul üyesi işçi sendikaları konfederasyonu (DİSK) tarafından açılan davada, itiraz konusu kuralın Anayasa'ya aykırılığı iddiasının ciddi olduğu kanısına varan Mahkeme, iptali için başvurmuştur.

III- YASA METİNLERİ

A- İtiraz Konusu Yasa Kuralı

5544 sayılı Meslekî Yeterlilik Kurumu Kanunu'nun itiraz konusu ibareyi de içeren 26. maddesi şöyledir:

'(1) Kurumun gelirleri şunlardır:

a) Kurumun Genel Kurula sunulan bütçesine göre Genel Kurul tarafından 6 ncı maddenin birinci fıkrasında belirtilen Genel Kurul üyesi kurum ve kuruluşlar **içineşit olarak belirlenen aidatlar.**

b) Kurumun ulusal veya uluslararası düzeyde gerçek veya tüzel kişilere vereceği hizmetler karşılığında alınacak ücretler.

c) Kurumun, sınav ve belgelendirme çalışmaları karşılığında müracaatçılardan alınacak masraf karşılıkları.

ç) Meslek standardı, sınav ve belgelendirme alanında Kuruma hizmet sunmak isteyen akredite olmuş kuruluşlardan alınacak yıllık aidatlar. Yıllık aidatlar en yüksek Devlet memuru aylığının (ek gösterge dahil) otuz katını aşamaz ve Yönetim Kurulu tarafından belirlenir.

d) Yayın, telif hakları, marka ve lisanslardan alınacak ücretler.

e) Kurum gelirlerinin değerlendirilmesinden elde edilen gelirler.'

B- Dayanılan Anayasa Kuralları

Başvuru kararında, Anayasa'nın 2. ve 10. maddelerine dayanılmıştır.

IV- İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 8. maddesi uyarınca Haşim KILIÇ, Osman Alifeyyaz PAKSÜT, Sacit ADALI, Ahmet AKYALÇIN, Mehmet ERTEN, Mustafa YILDIRIM, Cafer ŞAT, Serdar ÖZGÜLDÜR, Şevket APALAK, Serruh KALELİ ve Zehra Ayla PERKTAŞ'ın katılımlarıyla 27.10.2008 gününde yapılan ilk inceleme toplantısında dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine oybirliğiyle karar verilmiştir.

V-ESASIN İNCELENMESİ

Başvuru kararı ve ekleri, işin esasına ilişkin rapor, iptali istenen Yasa kuralı ve dayanılan Anayasa kuralları ve bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

A-Sınırlama Sorunu

Anayasa'nın 152. ve 294 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 28. maddesine göre, Anayasa Mahkemesi'ne itiraz yoluyla yapılacak başvurular, itiraz yoluna başvuran mahkemenin bakmakta olduğu davada uygulayacağı yasa kuralları ile sınırlı tutulmuştur.

İtiraz yoluna başvuran Mahkeme, 5544 sayılı Meslekî Yeterlilik Kurumu Kanunu'nun 26. maddesinin (a) bendinde yer alan "eşit olarak belirlenen aidatlar" ibaresinin Anayasa'ya aykırılığını ileri sürerek iptalini istemektedir.

İtiraz konusu ibarenin yer aldığı bentte, Kurum'un Genel Kurulu'nun, Genel Kurul üyesi kurum ve kuruluşlar için aidatları eşit olarak belirleyeceği hüküm altına alınmış, Anayasa'ya aykırılık savı da tüm üyeleri aynı miktarda aidat ödeme yükümlülüğü altında tutan düzenlemenin Anayasa'ya aykırılığı üzerine kurulmuştur. "eşit olarak belirlenen aidatlar" ibaresi, (a) bendinde yer alan düzenlemenin son sözcükleridir ve sadece 'eşit olarak' belirlemeyi değil üye kurum ve kuruluşlar için aidat belirlemeyi de içermekte, bu yetkiyi Genel Kurul'a vermektedir. Ancak aidatlar Genel Kurul tarafından dava konusu edilmemiştir.

Bu nedenle, 5544 sayılı Meslekî Yeterlilik Kurumu Kanunu'nun 26. maddenin (1) numaralı fıkrasının (a) bendinde yer alan "eşit olarak belirlenen aidatlar" ibaresine ilişkin esas incelemenin "eşit olarak " ibaresi ile sınırlı olarak yapılmasına, 28.1.2010 gününde oybirliğiyle karar verilmiştir.

B- Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

Başvuru kararında, Kurum'un Genel Kurulu'nu oluşturan üyelerin birbirleriyle ekonomik ve malî durumları itibarıyla aynı seviyede olmadıkları halde itiraz konusu kural ile aynı miktarda aidat ödeme yükümlülüğü altında tutulmalarının makul ve adil olmadığı belirtilerek itiraz konusu kuralın Anayasa'nın 2. ve 10. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

İtiraz konusu kuralda, Meslekî Yeterlilik Kurumu'nun gelirlerinden birinin, Kurum'un Genel Kurula sunulan bütçesine göre, Kurum'un faaliyetleri ile ilgisi belirlenen kamu kurum ve kuruluşların temsilcilerinden oluşan Genel Kurul tarafından 6. maddenin birinci fıkrasında belirtilen Genel Kurul üyesi kurum ve kuruluşlar için eşit şekilde belirlenecek aidatlar olduğu belirtilmiştir.

Anayasa'nın 2. maddesinde, Türkiye Cumhuriyeti'nin bir hukuk devleti olduğu belirtilmiştir. Hukuk Devletinde hukukun üstünlüğü ve evrensel hukuk kurallarının geçerliliği tartışmasız kabul edilmesi gereken bir gerçektir. Hukuk Devleti, insan haklarına saygılı, bu hakları koruyan, adaletli bir hukuk düzeni kurup sürdürmekle kendini yükümlü sayan, bütün etkinliklerinde, işlem ve eylemlerinde hukuk kurallarına bağlı olan devlettir.

Anayasa'nın 10. maddesinde belirtilen 'yasa önünde eşitlik ilkesi' hukuksal durumları aynı olanlar için söz konusudur. Bu ilke ile eylemli değil, hukuksal eşitlik öngörülmüştür. Eşitlik ilkesinin amacı, aynı durumda bulunan kişilerin yasalar karşısında aynı işleme bağlı tutulmalarını sağlamak, ayırım yapılmasını ve ayrıcalık tanınmasını önlemektir. Bu ilkeyle, aynı durumda bulunan kimi kişi ve topluluklara ayrı kurallar uygulanarak yasa karşısında eşitliğin ihlali yasaklanmıştır. Yasa önünde eşitlik, herkesin her yönden aynı kurallara bağlı tutulacağı anlamına gelmez. Durumlarındaki özellikler, kimi kişiler ya da topluluklar için değişik kuralları ve uygulamaları gerektirebilir. Aynı hukuksal durumlar aynı, ayrı hukuksal durumlar farklı kurallara bağlı tutulursa Anayasa'da öngörülen eşitlik ilkesi ihlal edilmiş olmaz.

5544 sayılı Yasa'nın amacı birinci maddesinde; ulusal ve uluslararası meslek standartlarını temel alarak, teknik ve meslekî alanlarda ulusal yeterliliklerin esaslarını belirlemek; denetim, ölçme ve değerlendirme, belgelendirme ve sertifikalandırmaya ilişkin faaliyetleri yürütmek için gerekli ulusal yeterlilik sistemini kurmak ve işletmek üzere Meslekî Yeterlilik Kurumu'nun kurulması, çalışma usûl ve esaslarının belirlenmesi ile ulusal yeterlilik çerçevesiyle ilgili hususların düzenlenmesini sağlamak olarak belirlenmiştir. Bu amaç doğrultusunda faaliyetlerini gerçekleştirecek olan Kurum'un görev ve yetkileri Yasa'nın 4. maddesinde belirtilmiştir. Yasa'da, bu görev ve yetkileri yerine getiren Kurum'un en üst karar organı Genel Kurul olarak belirtilmiş ve Genel Kurul'un oluşumunda, Yasa'da belirlenen amacın yerine getirilmesi için gerekli olan faaliyetlerle ilgili ve bunların gerçekleştirilmesinde etkili olacak, sonuçlarından yararlanacak kurum ve kuruluşlarının temsili sağlanmaya çalışılmıştır. Bu oluşumda, Kurum'un faaliyetleriyle ilgili bakanlıklar, meslek birlikleri, konfederasyonlar ve diğer kurum ve kuruluşlar, söz konusu faaliyetlerle bağlantı ve ilgileri dikkate alınarak Genel Kurul'da bir ilâ dört arasında değişen sayıda üye ile temsil edilmek suretiyle demokratik üye paylaşımı gerçekleştirilmiştir.

İtiraz konusu kuralla, Yasa'nın 6. maddesinde Genel Kurul üyesi olarak belirtilen kurum ve kuruluşların, görev alanlarını ilgilendiren konularla ilgili faaliyetlerin gerçekleştirilmesi için gerekli giderlere katılmaları öngörülmüştür. Bu kurum ve kuruluşlar, ilgili oldukları mesleklerin başarı ile icra edilmesi için gerekli olan bilgi, beceri, tavır ve tutumların neler olduğunu gösteren asgarî normları ifade eden ulusal meslek standartlarının oluşturulması amacıyla, teknik ve meslekî alanlarda eğitim standartlarının ve bu standartları temel alan yeterliliklerin geliştirilmesi, uygulanması ve bunlara ilişkin yetkilendirme, denetim, ölçme ve değerlendirme, belgelendirme ve sertifikalandırmaya ilişkin faaliyetler ile bunların sonuçlarından eşit olarak ve doğrudan yararlanacak ve etkilenecek kurum ve kuruluşlardır. Bu nedenle, ekonomik ve malî durumları itibarıyla birbirlerinden farklı olsalar bile söz konusu kurum ve kuruluşların Genel Kurul'da temsil edilme sayısı ile ödeyecekleri aidatlar arasında

Esas Sayısı : 2008/95
Karar Sayısı : 2010/18

bağlantı kurulmasını gerektiren bir Anayasal zorunluluk yoktur. Buna göre, eşitlik ilkesi ile bağlantı kurulamayan söz konusu aidatların belirlenmesi yasa koyucunun takdir alanı içindedir.

Açıklanan nedenlerle itiraz konusu kural, Anayasa'nın 2. ve 10. maddelerine aykırı değildir. İtirazın reddi gerekir.

VI- SONUÇ

21.9.2006 günlü, 5544 sayılı Meslekî Yeterlilik Kurumu Kanunu'nun 26. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendinde yer alan " eşit olarak " ibaresinin Anayasa'ya aykırı olmadığına ve itirazın REDDİNE, 28.1.2010 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan	Başkanvekili	Üye
Haşım KILIÇ	Osman Alifeyyaz PAKSÜT	Sacit ADALI
Üye	Üye	Üye
Fulya KANTARCIOĞLU	Ahmet AKYALÇIN	Mehmet ERTEN
Üye	Üye	Üye
Mustafa YILDIRIM	A. Necmi ÖZLER	Şevket APALAK
Üye	Üye	
Serruh KALELİ	Zehra Ayla PERKTAŞ	